

Gestió del canvi : la implementació de les RDA en el CRAI de la UB

Rosa Fabeiro

Responsable del CRAI-Unitat de Procés Tècnic

Gestió del canvi : la implementació de les RDA en en la UB

1. Fase preparatòria:

Perquè del canvi?

RDA: Principis, objectius i característiques

Anàlisi dels elements per a la gestió del canvi

2. Planificació estratègica i fases del canvi

A. Context internacional

B. Context català

C. Implementació a la UB

Perquè del canvi?

Seguiment de l'evolució catalogràfica i dels canvis tecnològics dels catàlegs en l'àmbit internacional

Estudi del nou marc conceptual FRBR, base de la nova normativa

Pretenen facilitar el transport de les dades del catàleg al web.

RDA: Principis, objectius i característiques

Principis de les RDA

Necessitem unes normes diferents de les AACR2 que ens permetin:

- Fomentar el seu ús com a norma de contingut per a l'esquema de metadades i descripció de recursos.
- Fomentar la seva aplicabilitat internacional.

Amb una nova estructura que:

- Permeti una millor interpretació del seu contingut.
- Sigui més consistent, i menys redundant.
- Que mostri els punts coincidents dels diferents tipus de continguts.
- Que disposi de regles suplementàries per als aspectes únics.

Basades en els principis de catalogació internacional de: trobar, seleccionar i obtenir recursos rellevants, fomentant l'aplicació dels conceptes del model FRBR.

RDA: Principis, objectius i característiques

Objectius

- Simplificar les normes de catalogació descriptiva partint de dues premisses essencials: identificar i relacionar.
- Transformar els catàlegs en consonància amb les eines tecnològiques del segle XXI.
- “Posar el catàleg a la web”: que no és altra cosa que posar les dades que contenen “en obert”.

RDA: Principis, objectius i característiques

Característiques (1)

Descripció dels diferents aspectes d'un recurs

- Tipus (paraula, so, imatge, etc.) i forma del contingut (poema, interpretació musical, etc.) → Obra/Expressió
- Tipus i forma de la seva materialització que pot ser genèrica i específica (àudio/mp3) → Manifestació/Exemplar

Norma de contingut que busca definir la informació necessària per descriure un recurs

- Elements i relacions
- Al marge dels formats i models de presentació

RDA: Principis, objectius i característiques

Característiques (2)

Permet l'evolució de l'estructura del catàleg bibliogràfic per tal que pugui integrar-se en el web semàntic

- Apropant l'estructura de la informació als models relació-objecte i d'estructures relacionals

Afavoreix la transició progressiva amb un escenari inicial i un a curt termini

- Mantenint l'estructura actual de registres bibliogràfics i els registres d'autoritat
- Evolució del format MARC amb nous camps
- Catàlegs que integrin el model FRBR
- Registres que reflecteixin les entitats obres i expressions

Anàlisi dels elements per a la gestió del canvi

L'equip de bibliotecaris ha de:

- Comprendre la necessitat del canvi
- Creure que és un canvi abastable
- Implicar-se en el procés

Anàlisi exhaustiva :

- Detectar resistències, febleses, oportunitats, temors
- Declaració dels objectius i motivacions dels canvi
- Oferir una visió a llarg termini (connectar-ho amb l'evolució de catàleg dins de la web semàntica)

Planificació (en col·laboració amb el CSUC):

- Definició de prioritats i de la metodologia més adient.
- Experimentació prèvia que doni confiança i garantia (institucions internacionals pioneres en la fase de test)
- Full de ruta de la implementació i equip de suport al canvi.

Gestió del canvi : la implementació de les RDA en en la UB

1. Fase preparatòria:

Perquè del canvi?

RDA: Principis, objectius i característiques

Anàlisi dels elements per a la gestió del canvi

2. Planificació estratègica i fases del canvi

A. Context internacional

B. Context català

C. Implementació a la UB

A. Context internacional

Procés
d'implementació
a nivell
internacional

- Acord a l'octubre de 2007, de la *British Library*, la *Library and Archives Canada*, la *Library of Congress* i la *National Library of Australia* per implementar RDA, coordinant els seus recursos de formació i els seus plans d'implementació.
- Les tres biblioteques nacionals dels Estats Units d'Amèrica, la *Library of Congress* d'acord amb la *National Agricultural Library* i la *National Library of Medicine*, van iniciar la implementació d'RDA el març de 2013, després d'avaluar la seva viabilitat a partir d'una prova amb la participació de vint-i-sis institucions de tot tipus: biblioteques, arxius, museus, editors, etc.
- Algunes de les institucions a nivell internacional que actualment estan catalogant amb RDA o en curs d'implementació són:
  - Bibliothèque et Archives nationales du Québec
  - British Library
  - Library and Archives Canada
  - Library of Congress (EUA)
  - National Agricultural Library (EUA)
  - National Library Board, Singapore
  - National Library of Australia
  - National Library of Malaysia
  - National Library of Medicine (EUA)
  - National Library of the Philippines
  - Brigham Young University (EUA)
  - Cambridge University (GB)
  - Courtauld Institute (GB)
  - North Carolina State University (EUA)
  - OLIS/Bodleian Library (GB)
  - University of Chicago (EUA)
  - University of Warwick (GB)
  - Deutsche National Bibliothek
  - Koninklijke Bibliotheek
  - National Library of Finland
  - National Library of Ireland
  - National Library of Scotland
- A nivell europeu, des del 2011 existeix el grup *EURIG (European RDA Interest Group)*, que promou els interessos professionals comuns de tots els usuaris, o potencials usuaris, d'RDA a Europa.

B. Context català

Procés
d'implementació
a Catalunya:

- **Comissió assessora de Catalogació**
  - **Acords 2012:**
    - *“Expressar la voluntat d’adoptar en el futur les RDA (Resource Description and Access), en línia amb les tendències normatives internacionals, quan el context i l’evolució dels programaris utilitzats les suportin.”*
  - **Acords 2014:**
    - *Establir el següent full de ruta inicial per a la transició a les RDA:*
      - *2014 Creació de la Subcomissió Tècnica per al canvi a RDA que tindrà cura de la planificació i difusió del procés (STRDA).*
      - *2015 Difusió i planificació del procés.*
      - *2016 Implementació.*
- **2015:** *Es crea la **subcomissió STRDA** amb l’objectiu de dur a terme la implementació a Catalunya a finals de 2016*
  - *La subcomissió posa en marxa el full de ruta acordat i informa de les seves tasques amb una notícia al web de la BC i amb l’obertura des de la pàgina inicial del web de la BC, de l’espai **Cap a RDA**, on trobareu tota la informació i documentació necessària i un fòrum de discussió per a tots els catalogadors:*
    - <http://www.bnc.cat/El-Blog-de-la-BC>
    - <http://www.bnc.cat/Cap-a-RDA>

B. Context català

Procés d'implementació a Catalunya:

Pla d'implementació dissenyat per la STRDA

•1a etapa: Estudi i inici de difusió

- Estudi de la normativa i de la documentació elaborada per les organitzacions internacionals.
- Formació per als formadors i/o personal que ha de preparar el canvi a la institució: Curs d'introducció i curs d'aplicació
- Elaboració de materials de suport per a les biblioteques
- Accions de difusió de la importància i abast del canvi

•2a etapa: Adaptació a les noves pautes, elaboració de documents interns

- Concrecions sobre els elements mínims i procediment de treball (coexistència de registres pre-RDA i RDA, llistes de comprovació...).
- Traducció al català de la normativa i gestions per a la seva inclusió al RDA Toolkit

•3a etapa: Formació de tot el personal

- Planificació i disseny de la formació del personal catalogador
- Preparació del material teòric amb exemples i practiques catalogràfiques
- Informació i explicació dels canvis a la resta de personal: secció de referència, adquisicions...

•4a etapa: Canvis massius, proves i implementació

•5a etapa – Post-implementació

- *Avaluació de la implementació*
- *Adaptació dels catàlegs a la nova visualització*
- *Redacció de pautes i/o concrecions si es detecta la necessitat.*

B. Context català

Procés
d'implementació
al CSUC

- El curs 2014-2015 s'inicia la formació inicial per part del COBDC i el CSUC i les universitats que han acceptat sumar-se al canvi.
- Accions coordinades des del CSUC:
  - Creació del Grup RDA del CSUC per a l'elaboració de les pautes RDA bàsiques
  - Adaptació dels registres en RDA fets per copia: “Guia per la integració de registres RDA en el CCUC.
[“http://pautes.cbuc.cat/doku.php?id=sumarirda”](http://pautes.cbuc.cat/doku.php?id=sumarirda)”
  - Redacció del full de ruta aprovat per la comissió tècnica del CSUC.
  - Convocatòria dels diferents grups de treball
  - Redacció de les pautes per als diferents tipologies documentals.

Implementació al CRAI de la UB

El CRAI disposa de la **Unitat de Procés Tècnic**, que té com a missió:

- Catalogar i processar tots els recursos d'informació adquirits pel CRAI i fer el manteniment del Catàleg.
- Administrar i millorar l'aplicació de gestió de biblioteques i d'accés als serveis i recursos a través del Catàleg en línia (OPAC).
- Normalitzar, formar i coordinar-se amb les biblioteques en els temes relacionats amb el tractament dels recursos i en l'automatització de processos.

Paper de la **Unitat de Procés Tècnic** com a referent en la difusió i estudi de la nova normativa RDA

- Pioners en la formació interna en les universitats catalanes amb 2 edicions de cursos d'introducció a les RDA pels catalogadors del CRAI (2014 i 2015)
- Realització de diferents cursos d'introducció en diferents organismes (COBDC, CSUC, Universidad de Càdiz, U. Pontificia de Salamanca, U. de Lleida, U. de Girona .....
- Membre dels grups de treball del CSUC per a la implementació de les RDA i l'elaboració de pautes del CCUC.
- Membre de la STRDA de la BC (2 participants)

- Unitat preparada pel canvi de normativa dins de l'acord del CSUC (desembre de 2016)
- Unitat responsable del disseny del pla d'implementació pel canvi a la UB
- Decisió d'iniciar la **catalogació en RDA l'1 de desembre de 2016**

Pla d'implementació al CRAI de la UB

1. Creació de l'Equip de suport de PT

Equip de 6 persones que inclou tant comandaments intermedis (caps d'unitats tècniques) com a catalogadores de base per:

- afavorir la implicació del propi equip
- el coneixement directa dels problemes catalogràfics
- la interlocució amb els catalogadors de biblioteques

Pla de treball de l'equip:

- Assistència a la formació per a formadors de la BC
- Realització dels materials adaptats a la formació del personal del CRAI
- Disseny de les sessions teòriques i pràctiques
- Recollida de dubtes, incidències i necessitats en el procés de formació.

Pla d'implementació al CRAI de la UB

2. Disseny del Pla de formació al CRAI

- **Equip de catalogadors del CRAI** de més de 70 persones
  - Pla de formació pensat per a apropar la formació als centres de treball i adequar-los als horaris del personal.
  - Presentació del pla als **caps de biblioteques** i col·laboració amb ells en el seu disseny
  - Diferents sessions al mateix temps a diferents llocs de la ciutat i en les dues franges horàries:
  - La formació estarà acreditada dins del pla de formació del PAS de la UB, com a **incentiu**.
  - Un total de 24 hores de formació
- La formació que s'ofereix implica la **dedicació** per part del persona a l'**auto formació**, que suposa:
  - que haurà de prioritzar davant la resta de les seves tasques
  - que hi haurà un període de menor rendiment catalogràfic
- Sessió 1: presentació del pla d'implementació de les RDA. (1:30 h.)
Continguts: Objectius del canvi, eines i recursos disponibles per a iniciar l'autoformació, pla de formació UB i suport de PT en el procés de formació.
- Sessió 2 : Formació RDA i pautes del CCUC (12 h.)
- Sessió 3: Pràctiques de catalogació en RDA (12 h.)

Pla d'implementació al CRAI de la UB

3. Seguiment del pla i post- implementació

Planificació d'accions de suport post-formació

- Revisió durant 3 mesos dels informes diaris de catalogació per a detectar errors reiterats, necessitats d'aclariments,...
- Canalització de les preguntes dels catalogadors al membres de l'equip
- Sessió de resolució de dubtes oberta a tots els catalogadors
- Documentació a la intranet de tot el procés de formació i dels materials derivats

Tasques post-implmentació (en procès)

- Avaluació de la implementació: incidències i dades estadístiques
- Adaptació dels catàlegs a la nova visualització
- Revisió de la intranet eliminant documentació ja obsoleta i actualització de procediments
- Redacció de pautes i/o concrecions si es detecta la necessitat.

Moltes gràcies!